

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2016/2017

Destinace (země, město): USA, Lincoln

Jméno, příjmení: Hana Waisserová, Ph.D.

Místo působení: Department of Modern Languages and Literatures, College of Arts and Sciences, University of Nebraska-Lincoln

Výuka českého jazyka, literatury, kultury a historie má v Nebrasce více než stoletou historii. Bohemistika na UNL patří k tzv. *less commonly taught languages* (LCTL), a to vedle ruštiny, čínštiny, japonštiny a arabštiny (na UNL není sekce slavistiky). Čeština není považována za tzv. *critical foreign language*, a tudíž není oproti ostatním tzv. LCTL jazykům podporována z vládních a federálních zdrojů. Studijní program češtiny v Nebrasce do velké míry závisí na podpoře česko-americké komunity. Tradice, velká podpora a zájem české komunity garantují existenci studijního oboru.

Z praktického hlediska je nutné si uvědomit, že podzimní semestr začíná již v polovině srpna a končí těsně před Vánoci, jarní semestr začíná již druhý týden v lednu a končí v květnu. UNL nabízí kurzy na úrovních beginner (CZEC 101 a 102), intermediate (CZEC 201 a 202) a kurzy pro pokročilé se zaměřením na literaturu, kulturu a film (CZEC 301 a 302), dále semináře pro pokročilé studenty či malé studijní skupiny se zaměřením na překlad, konverzaci a gramatiku (CZEC 396) či nově i interdisciplinární semináře (tzv. special topics 398), např. Women Totalitarian Experience. Studenti, kteří projeví zájem, mohou v rámci bakalářského studia získat tzv. Minor B. První ročník se setkává pětkrát týdně (pět kreditů), druhý a třetí ročník třikrát týdně (tři kredity). Ve všech kurzech se vyučuje jazyk ve spojení s českou literaturou, kulturou a historií, v nižších ročnících je kultura a historie vyučována na okraj pro posílení regionálního povědomí a zájmu. V neposlední řadě obor nabízí výuku češtiny online v jarním semestru, která umožňuje získat i studenty, kteří nemohli začít studovat na podzim, či je pro studenty zdaleka. Obvykle se vypisují i letní intenzivní kurzy CZE 101 a CZE 102, které napomáhají udržet kontinuitu programu (kurzy obvykle vedou manželé Pierceovi). Všechny kurzy využívají univerzitní výukový web Blackboard (od podzima 2017

Canvas), na němž mají studenti pomocné výukové materiály, texty, články, blogy, kvízy či testy. Před každým semestrem UNL samozřejmě vyžaduje důslednou přípravu sylabů, cílů a hodnotících kritérií plus výstavbu tzv. class sites na Blackboardu/Canvasu (Pozn. Z praktického hlediska je nutné získat přístupy na univerzitní web co nejdříve – ideálně s předstihem před začátkem semestru).

V posledních letech čeština – stejně jako ostatní programy na výuku cizího jazyka – bojuje s nízkým počtem studentů. Nadpoloviční většinu studentů tvoří tzv. heritage Czech speakers (studenti s českými kořeny), méně než polovinu studentů tvoří studenti, kteří mají povinný cizí jazyk a jsou motivováni vědním oborem (např. knihovnictví, historie, digitalní humanity) či jiným zájmem. Garantem kontinuity programu je silná podpora ze strany místní komunity a Czech Language Foundation, která spolu s dobrovolnými dárci poskytuje studentům stipendia (300 USD za semestr, formuláře se vyplní vždy počátkem semestru) a CLF také zajišťuje finanční stabilitu programu. Nevelký zájem o studium bohemistiky lze vysvětlit vysokým školným, neurčitou vizí studentů o tom, jak jim program pomůže s budoucím uplatněním, či minoritní povahou jazyka. V posledních čtyřech letech se počet studentů stabilizoval, někteří motivovaní studenti dokonce pokračují ve studiu bohemistiky formou independent studies, mnozí se aktivně podílejí na aktivitách Komenského klubu a jiných interdisciplinárních aktivitách oboru, které program propagují.

V loňském roce lektorát využil i dalších nepřímých nástrojů na propagaci oboru: spolupracujeme s Robitschek Foundation pro výměnu studentů, nabízíme studijní stipendium určené pro letní školy češtiny v ČR, tzv. Plouzek-Broz Scholarship, ve spolupráci s univerzitní nadací a českou komunitní organizací Czech Heritage Fund bylo založeno nové motivační stipendium na studium v ČR určené pro studenty, kteří ukončí nejméně dva roky studia češtiny, připravili jsme letní program v ČR pod vedením lektora, nabízíme interdisciplinární studium s volitelným kredity. V neposlední řadě je nutno připomenout i velké propagační zásluhy manželů Pierceových a Czech Language Foundation.

Úspěšné pokračování českého programu vyžaduje neustálou a systematickou práci nejen ve výuce, ale i na aktivitách spojených s propagací češtiny a na aktivitách **Komenského klubu**. K propagaci jazykových programů na UNL každoročně slouží několik univerzitních událostí, např. **Big Red Welcome** v srpnu (školní veletrh klubů, programů a rozličných iniciativ), **Food Bazaar** v listopadu (benefiční vaření guláše, prodej českých jídel) či jarní **Language Fair** pro studenty středních škol z Nebrasky. Středoškolákům je umožněno seznámit se mimo jiné i s češtinou, vyzkoušet si hodinu češtiny a dozvědět se více o studiu. Na všech akcích je nezbytná aktivní účast lektora, neboť tyto promo akce úzce souvisí s existencí studia češtiny na UNL.

Co se týče aktivit spojených s Komenského klubem, lektor je v pozici tzv. poradce pro KC, který je v síti studentských organizací. Komenského klub – tedy jeho tzv. officers a poradce – musí absolvovat potřebná školení a podstoupit další administrativní úkony. KC má pravidelně schůze, které svolává studentský prezident/lektor, kde se hlasuje a kde se každý půlrok i nově volí představenstvo. KC musí tedy vyhovět administrativním nárokům platným pro veškeré studentské organizace. V neposlední řadě KC vydává

občasník **Náš svět** (většinou dvakrát do roka), který lektor rediguje a píše společně se studenty a který je rozesílán členům a příznivcům KC buď elektronicky, nebo v tištěné podobě. KC také má svoje účetnictví vedené při UNL a pevné účetní zásady. KC má také svůj mailing list a facebook, za který zodpovídá lektor.

Z konkrétních projektů na podzim **promítaly filmy s přednáškami**. V rámci filmového klubu jsme se snažili podnítit zájem o českou kulturu a historii a také se pokoušeli o bližší propojení studentstva a veřejnosti, neboť na filmy navazovaly přednášky profesorů z UNL (germanistiky, historie, religiálních studií, psychologie apod.), probíhaly debaty a servírovala se pizza. Doprovodné přednášky a s nimi spojené diskuze měly dobrý ohlas. Promítání a diskuze opět vyžadovaly důslednější přípravu a organizaci (plakáty, letáky, facebook, mailing list). Projekt vešel ve známost a návštěvnost se nejen stabilizovala, ale nově jsme cíleně přizvali studenty z tematicky spřízněných kurzů germanistiky, historie, religiálních studií, globálních studií. Na podzim jsme rovněž uspořádali výjezd do muzea ve Wilberu s cílem navštívit místní muzeum a setkat se s místní česko-americkou komunitou. Na jaře jsme získali několik dotací od akademického senátu a rovněž i granty pro studentské organizace. S touto podporou jsme dokázali uspořádat cyklus přednášek nazvaný **Czech Spring** a přivezli zajímavé hosty: Dr. Davida Goldfranka, ředitele Medieval Studies na Georgetown University ve Washingtonu. Dr. Goldfrank přednesl velice úspěšnou přednášku o Sv. Václavu. Pořádali jsme výstavu k výročí Charty 77, den otevřených dveří ve spolupráci s univerzitním českým archivem, pozvali pamětníka Laca Deczi, který studentům vyprávěl o své imigraci, zorganizovali velice úspěšný koncert Laca Deczi a Cellula New York. Czech March byl administrativně a organizačně náročný, ale měl velmi pozitivní odezvu jak ze strany univerzity, tak ze strany veřejnosti a velkou měrou zviditelnil český program při UNL. Studenti češtiny se na jeho přípravě podíleli a měli mnoho krásných zážitků.

Celý rok tedy lektor soustavně pracuje nejen na výuce, ale i na souvisejících interdisciplinárních aktivitách a administrativě Komenského klubu, což je časově náročné. Lektor rovněž působí v roli tzv. undergraduate advisor, schvaluje studijní kredity studentů, kteří plánují studovat nebo studovali v ČR. V neposlední řadě v loňském roce dvě studentky češtiny získaly studijní stipendia v ČR. Krátce shrnuto, lektor má široké pole působnosti a jsou na něj kladeny vysoké nároky. V současnosti je pro lektorát dobré, že se českou tradicí a kulturou v Nebrasce prozatím žije, ale budoucnost českého programu není jistá a program si dává za cíl zviditelnit se a získat více studentů. Záleží tedy velmi na lektorovi, aby se studijní obor ani Komenského Klub s více než stoletou tradicí nestaly minulostí. Nejen díky snahám lektora, ale i díky podpoře komunity a české strany činnost lektorátu v Nebrasce s více než stoletou tradicí při UNL pozitivně přispívá k celkové misi lektorátů – tedy k propagaci českého kulturního dědictví a k posílení programu výuky českého jazyka, literatury a kultury v zahraničí.